

„Nem kívánok lemondani az alelnöki posztról”

Kövér László a támadásokról, a mélypontról és a helyreállt lelki békéről

A Fidesz országos választmányának októberi ülése után a történetek szereplői megfogadták, hogy az önkormányzati választásokig nem nyilatkoznak az ott felvetett kérdésekről. Kövér László, az egyik érintett hosszú idő óta először szólal meg a sajtó hasábjain.

– Mi az oka annak, hogy az utóbbi időben háttérbe húzódtok?

– A választásokat megelőző jó egy évben Orbán Viktor mellett én „kaptam” a legtöbbet a politikai ellenfelektől, ezért másokkal együtt én is úgy láttam, azzal teszek magamnak és a szervezetnek is jót, ha a korábbiakhoz képest nem leszek annyira aktív, és ezzel csökkentem a támadási felületeket. Az első pillanatban bizonytalan voltam, hogy ez jó döntés-e, azóta a lépés helyessége igazolódott. Időm és energiám jelentős része felszabadult, és a lelki békém is helyreállt. Nem volt ez rossz döntés a Fidesz szempontjából sem. Szájer József a frakció élén nagyon jól végzi a munkáját.

– A többi vezető nem viselte meg ennyire ez a két év?

– Vannak, akiknek nem adatott meg a visszavonulás lehetősége, mert a maguk helyén ezt nem tehetik meg. Orbán Viktor háttérbe vonulása például egyenlő lett volna azzal, hogy nem vállalja az elnökséget, s ezt nagyon helyesen nem tette.

– Úgy látom, Orbán Viktor mégiscsak „visszavonult”, külügyekkel, európai ügyi kérdésekkel foglalkozik.

– Egy dolog az, hogy valaki mennyire aktív, s másik, hogy mindez mennyire jelenik meg a sajtó nyilvánosságán keresztül. Orbán Viktor mögött is sok olyan tárgyalás, kampánygyűlés, szervező munka van, amely a sikeres önkormányzati választási szereplést megalapozta. Más kérdés, hogy nem igyekszik minden olyan „jelentéktelen” ügyben nyilatkozni, amelyről az országgyűlési választási kampány idején elkerülhetetlen volt beszélni. Ezt jól teszi, s ha így érti a háttérbe vonulást, emögött tudatos van.

– Miről szóltak az ön elleni támadások?

– A Fidesz szekere rossz irányba fordult, mondták a belső és külső kritikusok, s ennek a stratégiaváltásnak – amely akkor jobbratolódként meg értelmiségtelenességgént volt megfogalmazva – a szellemi szülőatyjaként tisztelt meg engem. Ehhez kapcsolódott minden más, kevésbé lényeges vád.

– A liberális szövetség megkötésekor azért nem azok közé tartozott, akik ezt nagyon üdvözlötték.

– Ez olyannyira nem igaz, hogy

én voltam az egyike azoknak, akik felismerték a szövetség megkötésének elkerülhetetlen szükségességét, sőt végül a tárgyalásokat is én csináltam végig. Az más kérdés, hogy nekem ettől függetlenül mi volt és mi ma a véleményem az SZDSZ-ről.

– A kettő elválasztható egymástól?

– E szövetségnek és a Fidesz politikájának is reális kritikája volt az, hogy vajon nem képmutatás vagy rossz politika-e megállapodást kötni olyan párttal, amelyről a másik pártnak megvan a maga – nem túl hízelgő – véleménye. Így a szövetség kutya-macska barátságához hasonlítható, s nem lehet tartós. Ez a kritika megállja a helyét, ugyanakkor a megállapodást azért szorgalmaztuk az SZDSZ bizonyos vezetői körének ellenállása dacára, mert az a folyamat, amely végül a választások után teljesedett ki – amikor bár a koalíciós matematika ezt nem indokolta, az SZDSZ „ráakaszkodott” az MSZP-re –, már látható volt. Ezt a folyamatot akartuk megállítani. El szeretnénk volna kerülni azt a nem kívánt lehetőséget, hogy a második fordulóban az SZDSZ az MSZP jelöltjeit támogatva maga legyen a baloldali győzelem okozója. Függetlenül attól, hogy ez a koncepció az eredmények fényében megbukott, azt kell mondanom, hogy a szövetség megkötésének pillanatában nem volt ennél jobb elképzelés. Ennek alternatívája az lett volna, ha a Fidesz minden teketória nélkül „lecsatlakozik” az MDF-hez és a KDPN-hez. Ezt mi akkor nem láttuk se lehetségesnek, se célszerűnek, s nem hiszem, hogy ezt a Fidesz-tagság elfogadta volna.

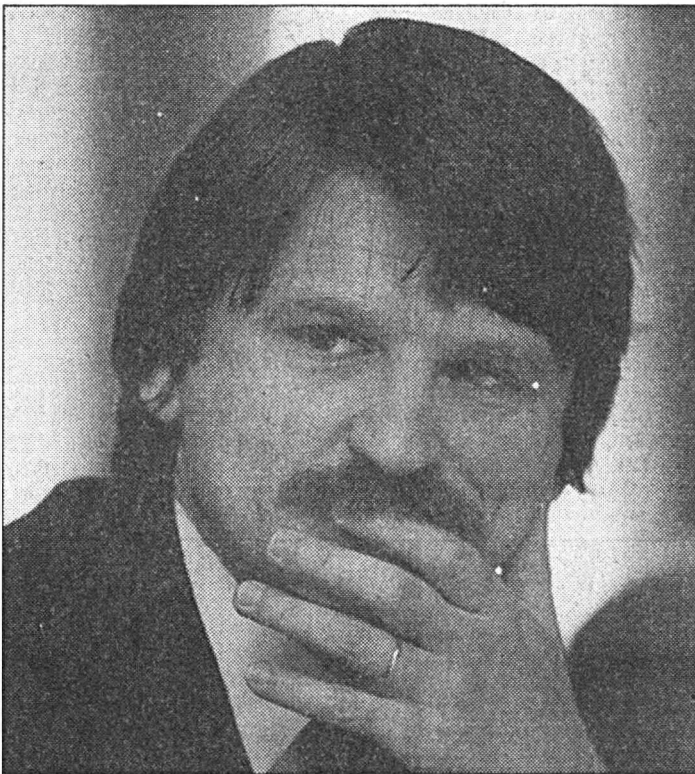
– Párton belüli támadásról is szólt: máig nem tudni pontosan, mi történt az októberi országos választmányi ülésen. Egyesek szerint ön könnyes szemmel szólalt fel.

– Én, szemben talán másokkal, tartom magam a szervezeti fegyelemhez, s miután ez zárt ülés volt, nem tudok a segítségére lenni abban, hogy rekonstruáljuk az eseményeket. Annyit elmondhatok, hogy Wachsler Tamás részéről nem hangzott el nyíltan semmilyen velem kapcsolatos vélemény. Az más kérdés, hogy engem – saját tevékenysége erkölcsi alátámasztására – ki hogyan kíván felhasználni. Ebben soha nem leszek játékszer. Ennyi a történet, nem több, annyit viszont szeretnék leszögezni, s lehet, hogy emiatt néhány embernek rosszul indul az új esztendő, de nem kívánok lemondani mindaddig, amíg úgy nem látom, személyes szerepvállalásom akadályozza a Fidesz sikeres politikai szereplését.

– Valami miatt mégis úgy érezte,

hogy önt is érinti mindaz, amit Wachsler Tamás az ülésen elmondott.

– Maradjunk annyiban, hogy mind az a feszültség, amely hosszú időn keresztül nyomasztott, ott érte el a mélypontját. Mindenkinek lehetnek rossz pillanatai. Úgy érzem, azóta sikerült feldolgoznom mindent, ami az elmúlt két évben velem történt.

Kövér László: Fel kell készülni arra is, hogy egy új jobbközép tömörülés jön létre

Weber Lajos felvétele

– Az ülésen mégiscsak bejelentette ezek szerint, hogy december 11. után lemond az alelnöki posztról.

– Úgy gondolom, elég annyi, amit elmondtam, s nem kívánok erről többet beszélni.

– Az úgy akkori szereplői megfogadták, hogy december 11-ig nem nyilatkoznak. Most, az önkormányzati választás után sem beszélnek arról, milyen folyamatok vezettek ideig?

– Egy párt elitje és tagsága akkor jár el helyesen, ha tudja, hol van az a határ, amelyet nem szabad túllépni az ügyek nyilvános kiterjesztésében. Amelyik párt ezt nem tudja megtartani, bukásra van ítélve. Az MSZP nagyon kiváló ellenpélda erre: ezt a pártot szerintem nagyságrendekkel nagyobb politikai, személyes és ideológiai ellentétek feszítik, mint bármely más parlamenti pártot, de ők a

'90 előtt megszerzett rutin segítségével képesek arra, hogy ezekből a feszültségekből csak annyit engedjenek a nyilvánosság előtt megjeleníteni, amennyi elkerülhetetlen. Szerintem ez a sikerük egyik záloga.

– A Fidesz többek között a gazdasági ügyeit nem tudta úgy kezelni a nyilvánosság előtt, hogy az ne ve-

– Remélem, nem. Az, aki egy ekora kudarcot ilyen rövid időn belül képes elfelejteni, arra van ítélve, hogy ezeket a megpróbáltatásokat még egyszer átélje. Inkább arról van szó, hogy a párton belül többen úgy véltük: az önkormányzati választásokig képtelenek leszünk megfordítani a Fidesz mélyrepülését, s őszintén szólva magam is azok közé tartoztam, akik félték ettől a választástól.

– Ez a siker úgy kellett most, mint egy falat kenyér, nem?

– Jó másfél-két év óta ez volt az első olyan alkalom, amikor valódi sikerélmény ért mindenkit, s úgy tűnik, a választók jelentős része ismét bízik bennünk, bővül azok köre, akik tudatosan lesznek képesek elfogadni a Fidesz politikáját, szemben a korábbi idősokkal, amikor érzelmi hullámzások repítették a Fidesz népszerűségét.

– Azt jelenti ez, hogy a Fidesz akkori és jelenlegi vezetői „megússzák” azt, hogy a tavaszi kongresszuson váltásra kerüljön sor? Az önkormányzati választás igazolta azt, hogy jó irányba viszik a pártot?

– Ebből a választási eredményből nem lehet semmiféle következtetést levonni. Csúfos bukás esetén is ezt mondanám, csak akkor kevesebb lenne a hitele. A jelenlegi helyzetben egyik párt, így a Fidesz számára sem adott az a lehetőség, hogy maga döntsön arról, milyen pályát kíván befutni. Részben saját tudatos választásunk, részben a kényszerek miatt a Fidesz valóban jobbközép irányba mozdult el, pontosabban mindig is itt volt, csak ez ma már teljesen nyilvánvaló. Az a kérdés csupán, hogy ebben a jobbközépben a Fidesz milyen szerepet vállaljon, kikkel és milyen módon, milyen stratégia jegyében kössön szövetséget: a következő kongresszusnak erről kell szólnia. Az ezekre a kérdésekre adott válaszok fogják meghatározni azt is, hogy a kongresszus által kijelölt politikai stratégia végrehajtására a testület személy szerint kit tart majd alkalmasnak. Remélhetőleg tehát – az eddigiekkel ellentétben – nem aszerint fog a párton belüli választás történni, hogy kik az újak és kik a régiek, vagy milyen személyes ellentétek vagy baráti csoportosulások léteznek a pártiellen belül, hanem politikai koncepció mentén fog differenciálódni a párt. Ha ez így történik, akkor ez lesz az első Fidesz-kongresszus, amely igazi politikai kérdésekről szól majd.

sen rossz fényt a pártra, s az akkori ülésen Wachsler ezt is bírálta.

– Konkrétan nem tudnám megmondani, hogy mit csináltunk rosszul, mert nagyon sok mindent kipróbáltunk a „titkolózástól” egészen odáig, hogy a nyilvánosság előtt elébe mentünk az eseményeknek. Egyik sem sikerült, aminek szerintem az az egyszerű titka, hogy ha egy politikai párt defenzívába kerül, akkor már nincs nyeresési esélye, mindenképpen sérül az image-e. Más pártok jobb pozícióik miatt ezt el tudták kerülni, bár szerintem nagyságrendekkel nagyobb tételekben és jogilag is erősen megkérdőjelezhető módon zajlottak a gazdasági ügyeik.

– A másik nagy kérdés az volt, hogy a választási kudarcért a vezető milyen módon vállalják a felelősséget. A sikeres önkormányzati választás feledtette ezt a kudarcot?

Négy év alatt a pártelnök automatikusan „belelebegszik” majd ebbe a szerepbe?

– Amikor a kijelentést tettem, elsősorban arra gondoltam, hogy olyan korú emberekkel szemben, akik mögött a választók fejében élő kép szerint nyilvánvalóan sok élettapasztalat áll, egy harmincas éveinek legelején járó fiatalember valóban nem indulhatott nagy sikerrel, különösen akkor nem, ha a közvélemény szerint a mögötte álló csapat is hasonló korú emberekből áll. Nem gondoltuk végig azt sem, hogy milyen képet szeretnénk erről az emberről sugározni. Az Orbán Viktorról a közvéleményben élő kép részben spotán módon alakult 1989. június 16. óta – az ott kapott induló energia lökte őt '94 májusáig –, részben azon manipulációk hatására alakult, amelyet a politikai ellenfelek a sajtón keresztül tudatosan folytattak. Ilyen értelemben valóban nem volt alkalmas személy arra, hogy a választók tömegei gondolják azt, a Fidesz képes lesz az ő vezetésével sikeresen kormányozni. Négy év azonban mindenkit négy évvel tesz idősebbé, sőt a fronton és a politikában eltöltött évek duplán, ha nem triplán számítanak.

– A fiatal demokrata elnevezés meddig marad meg?

– Azt hiszem, ha már azon a kongresszuson, ahol a belépési korhatárt eltöröltük, nem változtatunk meg a párt nevét, akkor addig, amíg ez a szervezet ilyen formában létezik, a névváltoztatásnak nincs értelme. Ez csak akkor lenne elkerülhetetlen, ha egy új politikai formáció létrehozásában vennénk részt.

– Ezek szerint erre belátható időn belül sor kerül.

– A magyar politikai struktúra nem tekinthető kialakultnak. Hat parlamenti párt gyökeresedett meg, de nem biztos, hogy ez a hat párt így, ebben a formában akár a '98-as választásokkor is létezni fog. Egy párt vezetésének fel kell készülnie arra, hogy ha eljön az ideje, többfajta forgaótökönyvet tudjon megvalósítani, s ne kerüljön olyan kiszolgáltatott helyzetbe, amilyenbe '94 májusát megelőzően a Fidesz került. Fel kell készülni arra is, hogy egy új jobbközép tömörülés jön létre, s a Fidesz ennek részeként indul a '98-as választásokon. Lehet ez egy új párt, de akár laza pártszövetség is, és sok minden a kettő között. Egy dolgot nem tehetünk meg: ha rajtunk kívül álló tényezők eredményeképp bármelyik variáció jön is be, arra ne legyünk felkészülve.

Sümei Noémi